

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Кошеровського Аркадія Євсейовича щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 49 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» у взаємозв'язку з положеннями частини другої статті 46 цього закону, частини другої статті 22, частин першої, другої статті 24, частини третьої статті 25, частини першої статті 46 Конституції України, частин другої, третьої статті 67, статті 69 Закону України «Про Конституційний Суд України»

м. Київ
8 липня 2014 року
№ 74-у/2014

Справа № 2-62/2014

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича — головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Саса Сергія Володимировича — доповідача,
Сергейчука Олега Анатолійовича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Стецюка Петра Богдановича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шишкіна Віктора Івановича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Кошеровського Аркадія Євсейовича щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 49 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9 липня 2003 року № 1058-IV (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 49–51, ст. 376) з наступними змінами (далі — Закон) у взаємозв'язку з положеннями частини другої статті 46 цього закону, частини другої статті 22, частин першої, другої статті 24, частини третьої статті 25, частини першої статті 46 Конституції України, частин другої, третьої статті 67, статті 69 Закону

України «Про Конституційний Суд України» від 16 жовтня 1996 року № 422/96–ВР (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 49, ст. 272) з наступними змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Саса С. В. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

У С Т А Н О В И В:

1. Громадянин Кошеровський А. Є. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень частини другої статті 49 Закону у взаємозв'язку з положеннями частини другої статті 46 цього закону, частини другої статті 22, частин першої, другої статті 24, частини третьої статті 25, частини першої статті 46 Конституції України, частин другої, третьої статті 67, статті 69 Закону України «Про Конституційний Суд України» в аспекті того, чи вбачається зі змісту частини другої статті 49 Закону, що територіальні органи Пенсійного фонду зобов'язані самостійно (без звернення особи) поновити виплату пенсії громадянам України, яким така виплата була припинена у зв'язку з виїздом на постійне місце проживання за кордон, після з'ясування обставин та наявності умов для відновлення її виплати, а саме після прийняття Рішення Конституційного Суду України від 7 жовтня 2009 року № 25-рп/2009 щодо конституційності положень пункту 2 частини першої статті 49, другого речення статті 51 Закону. Зазначені норми Закону, визнані неконституційними, передбачали припинення виплати пенсій громадянам України на весь час проживання їх за кордоном, якщо інше не встановлено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Необхідність в офіційному тлумаченні вказаних положень Закону, на думку автора клопотання, полягає у неоднозначному їх застосуванні судами України, що призвело до порушення його конституційного права на соціальне (пенсійне) забезпечення.

На підтвердження своєї позиції суб'єкт права на конституційне звернення наводить постанову суду у його справі, якою відмовлено у задоволенні адміністративного позову про зобов'язання управління Пенсійного фонду вчиняти дії щодо виплати пенсії, а також інші судові рішення про зобов'язання територіальних органів Пенсійного фонду поновлювати нарахування та виплати пенсій громадянам, які виїхали на постійне місце проживання в держави, з якими Україною не укладено відповідних міжнародних договорів.

2. Конституційний Суд України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Третьою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 10 червня 2014 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України», виходить з такого.

Конституційний Суд України як єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні вирішує питання про відповідність законів та інших правових актів Конституції України і дає офіційне тлумачення Конституції України та законів України (статті 147, 150 Основного Закону України).

Аналіз конституційного звернення вказує на те, що автор клопотання фактично ставить питання щодо встановлення механізму поновлення виплати пенсії, припиненої у зв'язку з виїздом громадянина України на постійне місце проживання за кордон.

Наведене суб'єктом права на конституційне звернення обґрунтування та аналіз положень Закону, які він просить витлумачити, дають підстави для висновку, що питання стосовно виплати пенсій особам, які обрали постійним місцем проживання країну, з якою Україною не укладено міжнародного договору у сфері пенсійного забезпечення, законодавчо не врегульовано. Ці прогалини повинні бути заповнені в законодавчому порядку, а не шляхом офіційного тлумачення.

Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що неналежне законодавче врегулювання або його відсутність не може бути підставою для відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням (зверненням), що містить такі недоліки (ухвали від 21 березня 2002 року № 9-у/2002, від 27 лютого 2013 року № 8-у/2013), а також наголошував щодо його неповноважності заповнювати прогалини у нормативно-правових актах (ухвали від 19 травня 2009 року № 27-у/2009, від 24 червня 2009 року № 34-у/2009).

Таким чином, порушене в конституційному зверненні питання може бути вирішено лише шляхом законотворення і не належить до повноважень Конституційного Суду України, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

3. Конституційний Суд України в Рішенні у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 2 частини першої статті 49, другого речення статті 51 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 7 жовтня 2009 року № 25-рп/2009 звернув увагу Верховної Ради України на необхідність приведення у відповідність до Конституції України положень законів, що регламентують виплату пенсій пенсіонерам, які постійно проживають у державах, з якими Україною не укладено відповідного договору.

Згідно зі статтею 150 Конституції України рішення Конституційного Суду України є обов'язковими до виконання на території України.

З огляду на наведене Конституційний Суд України вважає за необхідне звернути увагу Верховної Ради України на необхідність виконання Рішення Конституційного Суду України від 7 жовтня 2009 року № 25-рп/2009.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 150, 153 Конституції України, статтями 2, 42, 45, 50 Закону України «Про Конституційний Суд України», Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Кошеровського Аркадія Євсейовича щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 49 Закону України

«Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» від 9 липня 2003 року № 1058–IV з наступними змінами у взаємозв’язку з положеннями частини другої статті 46 цього закону, частини другої статті 22, частин першої, другої статті 24, частини третьої статті 25, частини першої статті 46 Конституції України, частин другої, третьої статті 67, статті 69 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 16 жовтня 1996 року № 422/96–ВР з наступними змінами на підставі пункту 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

2. Звернути увагу Верховної Ради України на необхідність виконання пункту 3 резолютивної частини Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 2 частини першої статті 49, другого речення статті 51 Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування» від 7 жовтня 2009 року № 25-рп/2009.

Копії Рішення Конституційного Суду України від 7 жовтня 2009 року № 25-рп/2009 та цієї ухвали надіслати Верховній Раді України для виконання.

3. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ